

Edelény Város Önkormányzata

sportkonceptiója

2013-2017. évekre

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
I. A koncepció célja	3
II. A testnevelés és sport általános helyzetének áttekintése	4
1. Társadalmi, jogi összefüggések	4
2. Gazdasági, társadalmi környezet	4
III. A sporttevékenység jelenlegi struktúrája	5
1. Intézményi testnevelés	5
A.) Óvoda	5
B.) Iskola	5
C.) Pedagógiai Szakszolgálati Intézet	6
2. Egyesületi sport, versenysport	6
3. Lakossági szabadidősport és tömegsport	6
IV. A sport finanszírozásának jelenlegi helyzete	7
V. A jelenlegi létesítménytulajdonlás, fenntartási és működési tevékenység	7
VI. Fejlesztési tervek	8
1. Intézményi	8
2. Versenysport, utánpótlás-nevelés	8
3. Rekreációs és lakossági szabadidősport	9
4. Sportcsarnok építése	9
5. Nemzetközi kapcsolatok	10
VII. A sport finanszírozásának alapelvei	10
VIII. Összegzés	10

I. A koncepció célja

A Magyarországon végbement társadalmi-politikai változások kapcsán alapvetően új helyzet alakult ki a testnevelés és sport területén is. A 2004. évi I. törvény (továbbiakban: sporttörvény) 55. §-a határozza meg a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatait. E szakterület megköveteli, hogy hosszú távú célok alapján, a szükséges cselekvési keretek megfogalmazásával, a feltételek biztosításával teljesülhessen az önkormányzati- és a sporttörvényben rögzített kötelező feladatellátás. Ennek egyik formája a sport hosszú távú fejlesztési céljainak megfelelő helyi sportkoncepció meghatározása és megvalósítása, aminek alapvető feladat az, hogy az elért eredményekre, hagyományokra alapozva elvi iránymutatást adjon az elkövetkező évekre.

A cél az, hogy Edelényben minél többen, minél többet sportoljanak. A sport az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés leghatékonyabb formája, örömforrás, társadalmilag fontos értékek hordozója (akaraterő, versenyszellem másokra való odafigyelés, fair play, felelősség magunk és mások iránt, közösségi szellem).

A helyi önkormányzatnak rendeletben kell megállapítani a helyi adottságoknak megfelelően a sporttevékenységgel kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint költségvetésből a sportra fordítandó összeget.

A sport területén viszonylag pontosan körvonalazható az érintett sportszervezetek, létesítmények, intézmények, valamint használók köre, a feladat és erőforrás-megosztás lehetősége, az érdekeltség szintje és a tulajdonviszonyok helyzete.

Edelény huszadik századi történetében mindig kiemelkedő jelentőséggel bírt a sport. A század első évtizedeiben kialakult az a szervezeti forma, amely megfelelő keretet biztosított mind a kedvtelésből folytatott, mind a versenyszerű sportoláshoz. Ennek csúcspontja az 1980-as évekre tehető, amikor a város sportélete országosan elismertté vált. A 90-es években végbement társadalmi-gazdasági változások országosan - így helyben is - alapjaiban rengették meg a sporttársadalmat. Az erőfeszítések ellenére a szervezeti keretek bizonytalanná váltak, a sportélet válságba került. Ez igaz akkor is, amikor néhány elhivatott ember munkájának köszönhetően ebben az időszakban is továbbra is él a sport Edelényben.

Az utóbbi években az Önkormányzat lehetőségeihez képest, alapszinten támogatta a város sporttevékenységét. A továbbfejlesztés érdekében viszont követelmény egy olyan testnevelési és sportfejlesztési koncepció kidolgozása, mely a konkrét helyzetelemzésből kiindulva igazodik a sporttörvényhez, a várható gazdasági és társadalmi körülményekhez, lehetőségekhez, és meghatározza az önkormányzat szerepvállalását.

II. A testnevelés és sport általános helyzetének áttekintése

1. Társadalmi, jogi összefüggések

„A sport mint önszerveződésre épülő autonóm civil tevékenység a magyar és az egyetemes kultúra része, a nemzeti egészségfejlesztés alapvető eszköze, valamint a szabadidő eltöltésének társadalmilag is hasznos módja.

A sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában és hozzájárul a testi-lelki jóléthez.”

Magyarországon a sporthoz való jog a szélesebb értelemben vett emberi jog. A sportirányítást alapjaiban befolyásolta az önkormányzati, az egyesülési törvény és más, a társadalmi szervezetek működését szabályozó, nem csupán a sportra vonatkozó jogforrás.

A sporttörvény elfogadásáig az önkormányzat gyakorlatilag saját belátása szerint foglalkozhatott a sport feltételrendszerének, a város sportjának fejlesztésével, támogatásával és befolyásolásával.

Edelény város a jogszabályokban meghatározott feladatait az intézményi sportlétesítményi és sportszervezeti hálózatának segítségével és a sporttámogatási rendszerének működtetésével látta el.

2. Gazdasági, társadalmi környezet

Magyarországon a megszűnő bázisvállalati rendszer, a csökkenő állami részarány a sportszervezeti bevételekben, a szigorodó gazdasági környezet gazdasági kényszerként hatott a társadalomra.

Edelényben is egyértelművé vált, hogy az átalakuló gazdaság, bizonytalan gazdálkodói szféra, a kialakulóban lévő piacgazdasági viszonyok, a csak lassan gyarapodó társadalom jelenleg nem tudja biztosítani a sporttevékenységek szinten tartását. Az anyagi körülmények romlása a családok többségét is olyan helyzetbe hozta, hogy nem tudta föl vállalni a gyermekek és fiatalok mozgásigényének anyagi terheit. Ebben a helyzetben az önkormányzatok kötelező feladatként kapták a települési sportfeladatok koordinálásának és finanszírozásának kötelezettségét.

Az elmúlt időszak testületi döntései, jogszabályi változások, a jelentős sportsikerek vagy kudarcok, az ebből adódó új feladatok megjelenése szükségessé tették a sportlétesítmények, sportintézmények szerkezetének, feltételeinek, feladatainak áttekintését, több esetben a módosítását is.

III. A sporttevékenység jelenlegi struktúrája

1. Intézményi testnevelés

A.) Óvoda

Kiemelt feladatként kell tekinteni a mozgásfejlesztést, mely két területen valósul meg:

- a.) szabad játék: a gyerekek spontán természetes mozgása
- b.) a kötelező testnevelési foglalkozások és a gyógytorna

Az egészséges, óvodába kerülő kisgyermek szeret mozogni. A feladat az, hogy megőrizzük – ha kell felkeltsük – ezt a mozgáskedvet. A mozgáshoz, testneveléshez szükséges lehetőségek biztosítottak a város által fenntartott óvodákban. Mindkét óvodához tágas, nagy kiterjedésű játszóudvarok állnak rendelkezésre. Az Edelényi Nefelejcs Óvoda tornateremmel, az Edelényi Mátyás Óvoda és Bölcsőde tornaszobával rendelkezik. A mozgáshoz szükséges eszközök rendelkezésre állnak.

A sporteszközök vásárlásának anyagi fedezetét, az eszközök további bővítését, folyamatos cseréjét alapítványi támogatásokkal, pályázati és szülői támogatásokkal, továbbá önkormányzati pénzekből biztosítják.

B.) Iskola

Az iskola szempontjából a szaktárgyi feladatok, célkitűzések és előírások teljesítését a tanulócsoporthoz száma, az osztályok létszáma, a tanárok felkészültsége, a létesítményellátottság, valamint a pénzügyi keret határozza meg.

Városunkban egy állami, egy egyházi és egy alapítványi fenntartású általános iskola, valamint egy egyházi fenntartású középiskola működik. Az egyházi és az állami fenntartású intézmények önkormányzati tulajdonú ingatlanban működnek. Ezen intézményekben sport területén a tanterv által előírt kötelező testnevelés órák, továbbá az intézmények által megállapított és beindított sportszakkörök biztosítják a megfelelő mozgást a városunkban tanuló diákok részére. A különböző sportágakban legkiválóbb tanulók a diákolimpia különböző versenyein bizonyíthatják képességeiket.

Tanulóink számára a megfelelő mozgást és versengést két általános iskolában és a középiskolában is tornaterem biztosítja. Felszereltségük elfogadható. A meglévő tornatermek zsúfoltak. Méretüket tekintve a jövőt illetően bővítésre szorulnának.

A városban legalább egy tornateremre, vagy csarnokra lenne szükség, amelynek játékterülete szabványos, kézilabda mérkőzések lejátszására, és nézők befogadására alkalmas tribünrészrel rendelkezne. Iskoláink nagy része megfelelő sportpályákkal, illetve testnevelés órák levezetésére alkalmas szabad térrel rendelkezik.

Edelényben az alsó és középfokú oktatási-nevelési intézmények testnevelő tanári ellátottsága majdnem 100%-os, ami biztosítéka a magas színvonalú munkának.

Az egyházi fenntartású általános iskola tanuszodával rendelkezik. Sajnos a tanórai testneveléshez szervesen kapcsolódó úszásoktatás jelenleg nem működik.

C.) Pedagógiai Szakszolgálati Intézet

Az Intézetben (melynek 2013. január 1. napjától a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartója) 1999-től működik gyógy-testnevelés. Edelényben és környékén – sajnos az országos átlaghoz igazodva – katasztrofális a gyerekek egészségi állapota. A gyermekek egészségmegőrzésében óriási szerepet kapnak a képzett szakemberek vezetésével az óvodákban folyó preventív gyógy-testnevelési foglalkozások. A városban heti rendszerességgel több mint 100 fő vesz részt ezeken az órákon, itt Edelényben. A gyógy-testnevelés orvosi felügyelettel, orvosi beutalókkal történik. Jelentőségük a szülők visszajelzései alapján is pozitív. Kár, hogy a gyógy-testnevelést megfelelő gyógy-úszással nem lehet kombinálni.

2. Egyesületi sport, versenysport

A versenysport feladata, a sportszervezetek sportolóinak a továbbfejlődésének, versenyeztetésének biztosítása, a tehetséggondozás fontos feladatának ellátása és szórakozási lehetőség biztosítása a városban élőknek.

A minél jobb feltételek megteremtésével elérhető, hogy a város sportolói felkészültebben és eredményesebben tudják Edelény hírnevét öregbíteni a különböző versenyeken, bajnokságokon, rendezvényeken. Az elért eredmények a példa erejével ösztönzőleg hatnak a felnövekvő nemzedék sportba való bekapcsolódására. Az élsport az ifjúság erkölcsi, fizikai nevelésére, személyiségformálására, valamint a testi-lelki jólétre pozitív hatást gyakorol.

Városunkban lakóknak jelenleg a Bódva-völgyi Tömegsport Egyesület, az Edelényi Városi Sportegyesület és Edelény Város Technikai Tömegsport Egyesülete, valamint a Kastélykerti Szabadidő Egyesület keretein belül, illetve közreműködésével van sportolási lehetősége egyéni és csapatsportágban, szellemi-, labda- technikai - és küzdősportokban.

3. Lakossági szabadidősport és tömegsport

E tevékenységi forma társadalmi szintű feladatai közül kiemelkedik:

- a foglalkozási ártalmak ellensúlyozása
- az egészségmegővés
- a szabadidő hasznos eltöltése
- a szórakozás
- mozgásigény kielégítése.

A testedző és sporttevékenység természetesen csak akkor hatékony eszköz, ha kedvező élettani folyamatokat vált ki, ennek viszont alapfeltétele a heti több alkalommal végzett, rendszeres, intenzív testmozgás.

A szabadidő és tömegsport versenyek anyagi oldalát az Önkormányzat a költségvetés lehetőségeinek figyelembe vételével biztosítja. A választott sportágakat a lehetőségek határozzák meg. Évente a tervezett sportrendezvények közül kiemelkednek:

- Kispályás labdarúgó-bajnokság
- Asztalitenisz verseny
- Karácsony Kupa kosárlabda torna

A tömegsport rendezvények minden évben több száz amatőrt, sportolni vágyót mozgat meg. A versenyek színhelyei elsősorban a város tulajdonában lévő sportpályák és tornatermek.

IV. A sport finanszírozásának jelenlegi helyzete

A finanszírozás legfontosabb, döntő eleme az önkormányzati támogatás. Az önkormányzati szerepvállalás kiszámíthatósága elengedhetetlen feltétele a sportfeladatok hosszabb távú tervezhetőségének.

Az önkormányzati szerepvállalás mellett valamivel bővült a szponzori szerepvállalás aránya is.

V. A jelenlegi létesítménytulajdonlás, fenntartási és működési tevékenység

Edelény város közigazgatási területén található sportcélú létesítmények önkormányzati tulajdonúak. A kastélykerti sportpálya működési jellemzője, hogy a nagyobb részben egyesületi igényeket szolgált ki, kisebb részben az iskolai sportnak adott helyet, illetve jelentős a szabadidős – elsősorban kocogás - céllal használók száma. Fenntartását teljes egészében önkormányzati forrásból biztosítja a város.

Az intézményekben lévő tornatermek és sportpályák elsősorban intézményi feladatokat látnak el, de jelentős a szabadidő és versenysport céllal használók száma is (jóga, fitness, labdarúgás, karate, tánc).

A szabadtéri létesítmények kihasználtsága a tavaszi, nyári kora őszi időszakban magasabb, a tornatermeké pedig inkább a téli időszakban.

VI. Fejlesztési tervek

1. Intézményi

Az óvodai, iskolai testnevelés fejlesztésénél állami források igénybevétele nélkülözhetetlen, hiszen kapcsolódik az alapellátáshoz.

Az óvodák, iskolák a lehetőségeiket felhasználva pedagógiai programjaik kialakításakor biztosítsanak elsőbbséget az egészséges életmódra nevelés, ezen belül a mindennapos testnevelés megvalósításának és diáksport, fejlesztésének.

Óvoda:

- Új tornaszoba kialakítása az Edelényi Mátyás Óvoda és Bölcsődében
- Különböző borítású sportudvarok kialakítása az óvodákban

Iskola:

- Labdajátékokra és atlétikára alkalmas sportudvar kialakítása a Borsodi Általános Iskolában
- Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tornatermének bővítése.

Szakmai fejlesztési javaslatok:

- Kívánatos, hogy az általános iskola alsó tagozatában egyre több legyen a testnevelés szakkollégiumot végzett pedagógus, vagy tantárgy csoportosítással testnevelő tanár tanítsa a testnevelést.
- Törekedni kell a mindennapos testnevelés megvalósítására - nem csak az 1. és 5., évfolyamon, illetve felmenő rendszerben - melyet a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon, de iskolai kereteken belül célszerű biztosítani.
- A diáksportkörök váljanak alkalmassá a versenysport széles utánpótlási bázisának kialakítására, a tehetségek fölismerésére és fölkarolására, az élsportba való átvezetésére.
- E forma biztosíthat lehetőséget mindazok számára is, akik bármilyen oknál fogva nem tudnak a szűken vett élsporthoz kapcsolódni.

2. Versenysport, utánpótlás-nevelés

Egyesületek szervezik.

Kívánatos, hogy a gazdasági élet szereplői szponzori tevékenységükkel részt vállaljanak, vagy növeljék részvételüket a különböző szinten versenyképes sportágak forrásainak hosszabb távon történő biztosításához.

Az Önkormányzat továbbra is támogatni kívánja a város sportegyesületeit.

Fejlesztési tervek:

- A kastélykerti sportpálya kiváltása több sportág befogadására alkalmas Városi Sportkomplexum kialakításával az Edelény 1193/4 hrsz-ú, önkormányzati tulajdonú területen. Ennek keretén belül különböző méretű műfüves futballpályák, egy füves futballpálya - lelátóval, atlétikai futópályával - , kosárlabda-, kézilabda-, teniszpálya, illetve öltöző építése.
- Egy versenyek rendezésére alkalmas, lelátóval rendelkező sportcsarnok építése elengedhetetlen a színvonalas sportesemények megrendezéséhez.
- Szükséges lenne egy női csapatsportág beindítása, fenntartására, aminek feltételeit folyamatosan indokolt megteremteni.

3. Rekreációs és lakossági szabadidősport

Alapja az önkéntesség és az önszerveződés.

Kitüntetett figyelemmel kell támogatni a különböző klubok és önszerveződések rendezvényeit.

Az e terület iránt érdeklődő szervezeteknek ki kell használniuk az évenként meghirdetett pályázati lehetőségeket.

Fejlesztési tervek:

A jövő fejlesztéseként a tömeg- és szabadidősport érdekében a város különböző pontjain kosárlabda és grundfoci pályák építése.

4. Sportcsarnok építése

A különböző sportlétesítmények működését, fenntartását az önkormányzat biztosítja. Azonban óriási igényként jelentkezik a szakemberek, a versenyzők, sportolók és a lakosság részéről egy új, szabványos méretű, sportesemények színvonalas lebonyolítására alkalmas sportcsarnok megépítésére. A meglévő sportcsarnok hozzájárulna az intézményekben, egyesületekben folyó munka színvonalának, eredményességének emelkedéséhez, ami elősegítené azt, hogy egyre több fiatal kapjon kedvet a sportolásra, majd a későbbiekben a versenyzéshez. Hozzájárulna a szabadidősport fejlődéséhez is. Több eseményt lehetne megrendezni, nagyobb létszámmal, s az évszakok sem korlátoznák a megrendezhető szabadidősport-események számát. A sportcsarnok lelátója lehetővé tenné az érdeklődők, családtagok, barátok részvételét is, akik később kedvet kapva bekapcsolódhatnak a város szabadidősportjának vérkeringésébe. A jelenlegi viszonyok mindezt nem teszik lehetővé.

Félő az is, hogy Edelény elveszti vezető, meghatározó szerepét a környék sportjában, ezáltal is növelve az itt élők hátrányos helyzetét.

5. Nemzetközi kapcsolatok

A város partnervárosi kapcsolatait fel kell használni arra, hogy Edelény iskolái és sportszakosztályai lehetőséget kapjanak a rendszeres bemutatkozásra, illetve a különböző nemzetközi rendezvények elindítására.

VII. A sport finanszírozásának alapelvei

Edelény Város Önkormányzatának 12/2005. (II.28.) számú sportról szóló rendelete alapján.

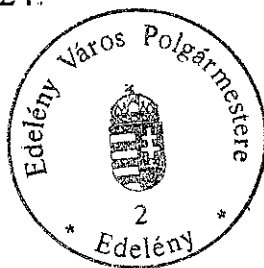
VIII. Összegzés

Edelény Város Önkormányzata a testnevelést és a sportot az emberi kultúra alkotó elemének tekinti.

Az önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőséget a városi sportélet színvonalasabb működésének finanszírozásához. A stabil, kiszámítható, középtávú önkormányzati támogatás érdekében gondoskodik annak értékállóságáról.

A város földrajzi helyzetéből adódóan fővállalja a térség sportéletének koordinációját, az utánpótlás nevelés során feltárt tehetségek versenyeztetési lehetőségének biztosítását.

Edelény, 2013. április 24.

Molnár Oszkár
polgármester

Záradék:

Edelény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete „Edelény Város Önkormányzata Sportkoncepcióját 2013-2017. évekre a 86/2013. (IV.24.) határozattal jóváhagyta.

Edelény, 2013. április 24.

Vártas József
jegyző